

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XV. — Izdan in razposlan dne 25. februarja 1908.

Vsebina: (Št. 37—40.) 37. Razglas, s katerim se objavlja uvrstitev občine Kotje v osmi razred vojaške najemninske tarife. — 38. Razglas, s katerim se objavlja uvrstitev občine Schlanders v deveti razred vojaške najemninske tarife. — 39. Razglas o dopustilu več z električno silo obratovanih ozkotirnih malih železničnih prog v Meranu in okolici. — 140. Razglas o dopustilu z električno silo obratovane ozkotirne male železnice od Merana v Obermaiss.

37.

Razglas ministrstva za deželno bran in finančnega ministrstva z dne 14. januarja 1908. l.,

s katerim se objavlja uvrstitev občine Kotje v osmi razred vojaške najemninske tarife.

Dodatno k razglasu z dne 14. decembra 1900. l. (drž. zak. št. 214) se porazumno s c. in kr. državnim vojnim ministrstvom uvršča občina Kotje na Koroškem v osmi razred do konca leta 1910. veljavne najemninske tarife za namene vojaškega nastanjanja.

Korytowski s. r.

Georgi s. r.

38.

Razglas ministrstva za deželno bran in finančnega ministrstva z dne 14. januarja 1908. l.,

s katerim se objavlja uvrstitev občine Schlanders v deveti razred vojaške najemninske tarife.

Dodatno k razglasu z dne 14. decembra 1900. l. (drž. zak. št. 214) se porazumno s c. in kr.

državnim vojnim ministrstvom uvršča občina Schlanders na Tirolskem v deveti razred do konca leta 1910. veljavne carinske tarife za namene vojaškega nastanjanja.

Korytowski s. r.

Georgi s. r.

39.

Razglas ministrstva za železnice z dne 11. februarja 1908. l.

o dopustilu več z električno silo obratovanih ozkotirnih malih železničnih prog v Meranu in okolici.

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in zakona z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216), v porazumu z udeleženi c. kr. ministri in s c. in kr. državnim vojnim ministrstvom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, mestni občini Meran v družbi z mestno občino Bolcan podelilo zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat več z električno silo obratovanih ozkotirnih malih železničnih prog v okolišju mesta Merana in v njegovi bližnji okolici.

Malo železniško podjetje obsega naslednje proge:

1. Od trga pred kolodvorom Meran vinšgauske železnice po habsburški cesti do Sandplatza;

2. od proge, imenovane pod 1, se odcepi pri mestnem gledališču proga čez Rennweg in po vinšgauski državni cesti do Forstove pivovarne z dovlačnim tirom v Forstovo pivovarno;

3. zvezni tir od postajskega trga novega kolodvora Meran vinšgauske železnice do stika s progjo pod 2 na vinšgauski državni cesti pri Lacknerjevem dvorcu in

4. v prvi vrsti za obratne namene določeno odcepljeno progjo od proge, imenovane pod 1, k obratnemu kolodvoru poleg mestne klavnice.

§ 1.

Za dopuščene železnične proge uživata koncesijonarki finančne ugodnosti, navedene v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.).

Doba v členu V, lit. d) gorenjega zakona omenjenih oprostil od davkov se ustanavlja na 15 let, računaje od današnjega dne.

§ 2.

Koncesijonarki sta dolžni, dokončati gradnjo skraja oznamenjenih železničnih prog najpozneje v enem letu, računaje od današnjega dne, in dodelane železnične proge izročiti javnemu prometu ter po njih tudi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bosta držali gorenjega roka za gradnjo, morata koncesijonarki na zahtevo državne uprave dati zagotovilo položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdelata dopuščene železnične proge, se podeljuje koncesijonarkama pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se podeli koncesijonarkama tudi gledé tistih dovlačnic, ki se morda naredé in

o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih na prava v javnem interesu.

§ 4.

Kolikor bi se v napravo dopuščenih železničnih prog rabile javne ceste, ki niso v upravi mestne občine meranske, morata koncesijonarki dobiti privolilo tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

§ 5.

Koncesijonarki sta dolžni plačati stroške z napravo in obratom s početka oznamenjenih železničnih prog zavisnih ukrepov v varstvo nemotenega obrata ob času dopustila teh prog že obstoječih državnih telegrafskih in telefonskih vodov, zlasti tudi stroške za eventualno preložitev teh vodov.

§ 6.

Koncesijonarkama se je ob gradnji in obratu dopuščenih železničnih prog držati vsebine te dopustilnice in pa tehniških dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministrstvo za železnice, pa tudi semkaj merčih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določilih v oddelku B zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) uporabljajo na male železnice, potem zakonov in ukazov, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še tega, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§ 7.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železničnih prog, všteti nabavo vozil in pa dotacijo glavnične reserve, in se pravilno izkažejo, prištevši interkalarni obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavnice treba še drugih novih stavb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne uredbe, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih uredb in se stroški pravilno izkažejo.

Vso napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

§ 8.

Koncesijonarki sta dolžni, po železnici dajati vožnjo zastoj podčastnikom in ordonancam, ki so vsakčas v službi.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Koncesijonarki sta dolžni, oddajaje službe ozirati se v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 9.

Kadar bi vsled svčanosti, krdelnih pohodov, parad, potem napravljanja kanalov, polaganja cevovodov itd. oblastva štela, da je začasno ustaviti obrat po kakem kosu dopuščenih železničnih prog, tedaj morata koncesijonarki brez upora slušati dotične naredbe oblastev, ne zahtevajoč nobene odškodnine za izgubo, ki jima nastane s tem, da se obrat začasno ustavi.

§ 10.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po naročilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnične proge vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi izkaznicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s potno prtljago vred brezplačno.

§ 11.

Koncesijonarki sta dolžni pošto ter uslužbenca poštna in telegrafske uprave prevažati z vsemi v zvezi s črtežem navedenimi vlaki.

Za to opravo in pa za druge oprave v namene poštnega zavoda smeta koncesijonarki zahtevati primerno odplato, ki se določi z dogovorom.

Dopisi, ki se gledé uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom malega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po uslužbencih železniškega zavoda.

§ 12.

Koncesijonarki sta dolžni, poskrbeti za preskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za preskrbo njih svojcev in v ta namen pristopiti k pokojninski blagajnici zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesijonarki, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo za onemoglost in starost je izvesti tako, da bosta morali koncesijonarki stalne nameščence z dnem njih stalnega nameščenja, izmed ostalih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kot vozovodniki, izprevodniki, čuvaji ali postajni služabniki, ob ustrezni uporabi, najpozneje po dovršitvi treh služabnih let zglasiti pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri lastni pokojninski blagajnici.

§ 13.

Koncesijonarki sta dolžni, na zahtevo ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§ 14.

Dopustilna doba in ž njjo vred v § 9 lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, in mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roka izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v § 2 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11 lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 15.

V § 8 zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ustanovljena državna pripadna pravica se ne uporablja gledé dopuščenih železničnih prog.

§ 16.

Koncesijonarki nimata pravice, razen ako bi to izrečno dovolila državna uprava, obrat dopuščenih železničnih prog prepustiti tretjim osebam.

§ 17.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železničnih prog ter obratna uredba po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

§ 18.

Državni upravi se pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilu, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolišnih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Derschatta s. r.

40.

Razglas ministrstva za železnice z dne 11. februarja 1908. l.

o dopustilu z električno silo obratovane ozkotirne male železnice od Merana v Obermais.

C. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) ter zakona z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) v porazumu z udeleženi c. kr. ministri in s c. in kr. državnim vojnim ministrom po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, občini Obermais podelilo zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat z električno silo obratovane ozkotirne male železnice od Sandplatzu v Meranu čez špitalski most, po Karl Teodorjevi cesti in po obermaiskim voznim poti do Karl Ludovikovega trga v Obermaisu.

§ 1.

Za dopuščno železnico uživa koncesijonarka finančne ugodnosti, navedene v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.).

Doba v členu V., lit. d) gorenjega zakona omenjenih oprotil od davkov se ustanavlja na 15 let, računaje od današnjega dne.

§ 2.

Koncesijonarka je dolžna, dokončati gradnjo skraja oznamenjene železnice najpozneje v enem letu, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter po njej tudi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držala gorenjega roka za gradnjo, mora koncesijonarka na zahtevo državne uprave dati zagotovilo položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščno železnico, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določenih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se podeli koncesijonarki tudi gledé tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javnem interesu.

§ 4.

Kolikor bi se v napravo dopuščene železnice rabile javne ceste, ki niso v upravi občine Obermais, mora koncesijonarka dobiti privolilo tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

§ 5.

Koncesijonarka je dolžna plačati stroške z napravo in obratom s početka oznamenjene železnične proge zavisnih ukrepov v varstvo nemotenega obrata

ob času dopustila te proge že obstoječih državnih telegrafskih in telefonskih vodov, zlasti tudi stroške za eventualno preložitev teh vodov.

§ 6.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati vsebine te dopustilnice in pa tehniških dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministrstvo za železnice, pa tudi semkaj meročih zakonov in ukazov, zlasti zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določilih v oddelku B zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) uporabljajo na male železnice, potem zakonov in ukazov, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še tega, kar ukažejo ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§ 7.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavne potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, všteti nabavo vozil in pa dotacijo glavnične rezerve, in se pravilno izkažejo, prištevanje interkalarnih obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavne treba še drugih novih stavb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne uredbe, se smejo dotični stroški prišteti napravnici glavnični, če privoli državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih uredb in se stroški pravilno izkažejo.

Vso napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem črtu, ki ga odobri državna uprava.

§ 8.

Koncesijonarka je dolžna, po železnici dajati vožnjo zastoj podčastnikom in ordonancam, ki so vsakčas v službi.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe ozirati se v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 9.

Kadar bi vsled svečanosti, krdelnih pohodov, parad, potem napravljanja kanalov, polaganja cevovodov itd. oblastva štela, da je začasno ustaviti obrat po kakem kosu dopuščene železnice, tedaj mora koncesijonarka brez upora slušati dotične naredbe oblastev, ne zahtevajoč nobene odškodnine za izgubo, ki ji nastane s tem, da se obrat začasno ustavi.

§ 10.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po ukazilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnico vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi potrdilnicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s potno prtljago vred brezplačno.

§ 11.

Koncesijonarka je dolžna, pošto ter uslužbenca poštne in telegrafske uprave prevažati z vsemi v voznem črtu navedenimi vlaki.

Za to opravo ter za druge oprave v namene poštnega zavoda sme koncesijonarka zahtevati primerno odplato, ki se določi z dogovorom.

Dopisi, ki se gledé uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom malega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po uslužbencih železniškega zavoda.

§ 12.

Koncesijonarka je dolžna, poskrbeti za preskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za preskrbo njih svojcev in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železnično podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj

enakimi dolžnostmi za koncesijonarko, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To preskrbo za onemoglost in starost je izvesti takó, da bo morala koncesijonarka stalne nameščence z dnem njih stalnega nameščenja, izmed ostalih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kot vozovodniki, izprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob ustrezni uporabi, najpozneje po dovršitvi treh služabnih let zglasiti pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri lastni pokojninski blagajnici.

§ 13.

Koncesijonarka je dolžna na zahtevo ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§ 14.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državna uprava sme izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roka izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v § 2 ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 15.

V § 8 zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) ustanovljena državna pripadna pravica se ne uporablja glede dopuščene železnice.

§ 16.

Koncesijonarka nima pravice, razen ako bi to izrečno dovolila državna uprava, obrat dopuščene železnice prepustiti tretjim osebam.

§ 17.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnic ter obratna uredba po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

§ 18.

Državni upravi se pridržuje pravica, da se sme, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okoliščinah izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Derschatta s. r.